

Pokračování doby stříbrné pro mladé české biology

Letošní 30. ročník Mezinárodní biologické olympiády (IBO) se konal v maďarském Szegedu. Výprava České republiky dosáhla skvělého výsledku, kdy tři soutěžící získali stříbrné medaile a jeden bronzovou (zlaté medaile si z IBO odváží 10 % nejlepších, stříbrné dalších 20 % a bronzové 30 %). Nejlepší členka týmu Anna Hýsková se dokonce umístila blízko ke zlaté medaili. Stablním ziskem medailí pro všechny členy týmu se Česká republika řadí mezi nejlepší evropské země, letos porazila i mladé Němce a vyrovnala umístění Ruska. V posledních letech se výsledky ČR stabilizovaly tak, že všichni soutěžící si odvázejí medaile, přičemž většina z nich stříbrné, před dvěma lety dokonce zlatou (Kateřina Kubíková, pátá v absolutním pořadí). Z evropských zemí tak patříme do první pětičky – spolu s Ruskem,

Německem, Maďarskem a v posledních letech i Nizozemskem. Myslíme si, že tato úspěšnost mimo jiné vypovídá o úrovni naší národní Biologické olympiády, která je považována za světově nejpropracovanější, zahrnuje celkem čtyři věkové kategorie (A–D, pokrývající 8 let života mladých biologů) a které se každý rok účastní desetitisíce žáků a studentů (viz také Živa 2019, 3: LXXXI).

O mimořádnosti letošního úspěchu svědčí i fakt, že všichni členové našeho týmu byli nováčci, IBO se na rozdíl od podstatné části svých konkurentů zúčastnili poprvé. Dva členové, Anna Hýsková a Ondřej Pelánek, se mohou soutěže díky svému mládí zúčastnit znovu v příštím roce. Pro 31. ročník, který se uskuteční v japonském Nagasaki, tedy počítáme s velice silným zastoupením!

Celkem se letošní IBO zúčastnilo rekordních 285 soutěžících ze 72 zemí světa. Výsledky na prvních třech místech překvapivě nebyly – tradičně je obsadili studenti z Asie nebo Američané asijského původu (prvních 8 míst). Celkovým vítězem se stal s velkým náskokem Lingfeng Peng z Číny, na druhém místě skončil Haoxuan Tang, na třetím pak Američan Christopher Wang. Nejúspěšnější výprava přijela z Číny – všichni čtyři soutěžící se sešli na prvních 7 místech absolutního pořadí. Z evropských zemí letos slavilo zlaté žně hostitelské Maďarsko se čtyřmi zlatými medailemi a zcela mimořádného úspěchu dosáhlo Nizozemsko se třemi zlatými.

Praktické soutěžní úlohy byly letos čtyři a testovaly dovednosti a znalosti z mnoha různých oblastí biologie. Soutěžící museli provést bioinformatickou analýzu, určit typ cukru přítomný v medu pomocí tenkovrstevné chromatografie (včela byla symbolem letošní soutěže), studovali škrobová zrna různých rostlin, nesměli se zaleknout ani detailní pitvy kuřecí končetiny. V teoretické části na ně čekaly dva obtížné tříhodinové testy, které měly neobvyklý formát a vyžadovaly v podstatě vysokoškolské znalosti v kombinaci s analytickým myšlením a schopností orientace v grafech a schématech.

Celkově byla 30. IBO dobře zorganizována a po stránce soutěžních úkolů se řadí mezi ty velice kvalitní. Odborný program byl doplněn i programem kulturně-společenským, typicky maďarskými tématy – např. návštěvou Budapešti, exkurzí do pusty nebo koňskou drezurou. Hlavní cíl soutěže – navázání mezinárodních přátelství a pocit pospolitosti studentské a vědecké komunity byl bezesporu naplněn.

Česká republika si v letošním roce dále upevnila renomé zakladatelské země IBO, která stále hraje v této soutěži důležitou roli. Kromě umístění našich studentů je spoluautorka tohoto článku L. Libusová členkou šestičlenného řídicího výboru IBO (Steering Committee) a po nejbližší tři roky se bude podílet na dalším směřování této prestižní mezinárodní soutěže.

Výsledky našich soutěžících v celkovém pořadí:

- 53. Anna Hýsková z Gymnázia J. A. Komenského a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Uherský Brod;
- 76. Kateřina Bezányiová z Gymnázia, Jablonec nad Nisou, U Balvanu 16;
- 82. Kateřina Čermáková z Gymnázia Sokolov a Krajského vzdělávacího centra;
- 168. Ondřej Pelánek z Klasického a španělského gymnázia Brno-Bystrc.

Více na <http://www.ibo2019.org/>

1 Naše nejúspěšnější soutěžící Anna Hýsková spolu s dalšími stříbrnými medailisty z Asie a Evropy během závěrečného ceremoniálu 30. mezinárodní biologické olympiády 20.–21. července 2019 v Szegedu

2 Český tým s medailemi. Zleva: Ondřej Pelánek, Anna Hýsková, Kateřina Bezányiová a Kateřina Čermáková. Symbolem letošní soutěže byla včela medonosná. Snímky A. Reitera